

Social- og boligminister Sophie Hæstorp Andersens talepapir

Anledning	Samråd om botilbuddet Florahuset
Dato / tid	7. januar 2025
Sted	Folketingssalen
Talens varighed	12 min.
Talens formål	Besvarelse af samrådsspørgsmål Å-AB
Publikum og programpunkt	Socialudvalget

Samrådsspørgsmål Å

Vil ministeren kommentere på tilsynets indsats i forhold til at sikre børn og unges rettigheder og trivsel på botilbuddet Florahuset ved Skanderborg givet det forhold, at Socialtilsynet først reagerer med skærpet tilsyn i juni 2024 og fratagelse af godkendelse i oktober 2024, selvom tilbuddet har været plaget af massive udfordringer med personaleudfordringer og bekymringer om svigt og overgreb i flere år? Der henvises til artiklen "Han beskrev det som en pornofilm - hun har skammet sig lige siden" bragt på skanderborg.lokalavisen.dk den 5. november 2024.

Samrådsspørgsmål AA

Vil ministeren redegøre for, hvad der berettigede botilbuddet Florahusets godkendelse i første instans, og om ministeren finder de generelle godkendelseskrav tilstrækkelige taget i betragtningen af de massive problemer, der har gjort sig gældende på det konkrete tilbud – såvel som mange andre? Der henvises til artiklen "Tidligere ansatte afslører: Børn og unge udsat for svigt og trusler" bragt på tv2ostjylland.dk den 4. november 2024.

Samrådsspørgsmål AB

Vil ministeren tage initiativ til at indskærpe, at borgere, medarbejdere og tilsyn har pligt til at underrette og reagere på svigt, mistroivsel eller ulovligheder på botilbud?

[Indledning]

- Allerførst vil jeg sige tak til spørgerne fra Liberal Alliance og Danmarksdemokraterne for også at indkalde til dette samråd omkring botilbuddet Florahuset, hvor det gennem den seneste tid er blevet afdækket, at tidligere anbragte børn og unge er blevet udsat for omsorgssvigt, seksuel misbrug og andet krænkende adfærd fra personalet under deres anbringelse.
- Jeg er til samrådet i dag blevet stillet tre spørgsmål vedrørende indsatsen på Florahuset.
- Og jeg skal forsøge at komme omkring alle spørgsmål, så der også bliver tid til spørgsmål.

[Samrådssp. Å – Socialtilsynets indsats]

- Allerførst vil jeg gerne understrege, at mediernes afdækning af forholdene på Florahuset finder jeg dybt kritisabel og meget bekymrende. De generelle forhold på botilbud for anbragte børn og unge, skal leve op til de krav, som vi stiller i vores samfund.
- Og jeg mener, at det er dybt ulykkeligt og helt uacceptabelt, når børn og unge bliver udsat for omsorgssvigt af det personale, som ellers har til opgave at passe på dem og varetage deres omsorg.
- Og det kan ikke fremhæves nok, at dette ikke må kunne ske på botilbud, der skal støtte nogle af de mest sårbare borgere, herunder børn og unge, i vores samfund.
- Derfor er det også essentielt, at vi udover kommunernes tilsyn også har socialtilsynet, som har ansvaret for at godkende og føre tilsyn med sociale tilbud.
- Og som kan gøre brug af sanktioner, hvis det konkret vurderes, at et tilbud ikke har den fornødne kvalitet.

[Redegørelse fra Socialtilsyn Midt]

- Mit ministerie har indhentet en redegørelse fra Socialtilsyn Midt om sagen.
- Med redegørelsen der beskrives forløbet fra godkendelsen af tilbuddet i 2019 og frem til inddragelse af tilbuddets godkendelse i 2024, altså for ganske få måneder siden.
- Jeg hæfter mig ved, at socialtilsynet godkendte tilbuddet i 2019 og herefter gennemførte en række tilsyn på Florahuset i perioden fra 2020 til 2024.

- Socialtilsynet foretog ét tilsynsbesøg i 2020 og ét tilsynsbesøg i 2021. Forud for tilsynsbesøgene havde socialtilsynet modtaget kritisk information om botilbuddet.
- Socialtilsynet har i redegørelsen oplyst, at kritikken imidlertid ikke blev gengivet i de interviews, som socialtilsynet foretog med lederen, beboere og medarbejdere under deres tilsynsbesøg.
- Socialtilsynet pålagde ud over interviewet også ledelsen at udarbejde en redegørelse med en fyldestgørende besvarelse af de kritikpunkter, der var rejst.
- Og det fremgår af redegørelsen til ministeriet, at socialtilsynet på baggrund af tilsynsbesøgene og ledelsens redegørelse vurderede, at den generelle kvalitet i 2020 og 2021 var god.
- Socialtilsynet oplyser desuden, at der under tilsynsbesøg i 2022 blev indledt en mere kritisk dialog, hvor socialtilsynet vejledte Florahuset om behovet for, at botilbuddet fik bedre styr på driften.
- Jeg kan derudover af redegørelsen konstatere, at socialtilsynet i 2023 var på i alt 4 tilsynsbesøg på Florahuset, hvor socialtilsynet havde en kritisk dialog med botilbuddet om dets pædagogik, personalegennemstrømning, ledelsesskift m.m. Og på den baggrund blev der indsat en ny leder, der fik til opgave at rette op på de kritisable forhold.
- Som I allerede er klar over, så traf socialtilsynet den 18. juni 2024 afgørelse om skærpet tilsyn efter et anmeldt og uanmeldt besøg i marts og april. Det skærpede tilsyn blev fulgt op af flere anmeldte og uanmeldte besøg i juli, august og september.
- Den 16. oktober 2024 fremsendte socialtilsynet en påtænkt afgørelse om inddragelse af godkendelse til Florahuset, og den 12. november 2024 fremsendte socialtilsynet sin endelige afgørelse om inddragelse af Florahusets godkendelse.
- Af redegørelsen kan man i hvert fald udlede, at socialtilsynet har reageret, da de blev opmærksom på kritisable forhold, og at socialtilsynet i forbindelse hermed har haft alle redskaber i brug. Der er blevet foretaget de årlige tilsynsbesøg, der har været flere anmeldte men også uanmeldte besøg, der har været en kritisk dialog, skærpet tilsyn samt afslutningsvis en afgørelse om inddragelse af godkendelse.

[Socialtilsynets egen vurdering af indsats]

- Om sin indsats i sagen har Socialtilsyn Midt i redegørelsen til ministeriet anført, at det er socialtilsynets vurdering, at kvaliteten på stedet var af en sådan karakter i perioden fra 2020 til 2023, at dialog var den rigtige vej for tilsynet at gå. Men når socialtilsynet i dag kigger tilbage på forløbet, har socialtilsynet overvejet, hvorvidt det var den rigtige beslutning at give tilbuddet lov til at fortsætte med endnu en handleplan og endnu et ledelsesskifte i december 2023.
- På daværende tidspunkt vurderede socialtilsynet imidlertid, at det var den rigtige vej at gå, da man vurderede, at problemerne kunne løses med en ny leder og den plan, som var lagt for tilbuddet.

[Ministerens kompetence ift socialtilsynet]

- På nuværende tidspunkt er jeg i gang med at vurdere socialtilsynets redegørelse.
- Mit ministerie afventer yderligere oplysninger fra socialtilsynet, som skal være med at danne et samlet billede af socialtilsynets indsats i sagen om Florahuset.
- Og når jeg har modtaget og gennemgået disse oplysninger, vil jeg tage endelig stilling til, hvorvidt jeg vurderer, om der skal rettes kritik af socialtilsynets indsats i sagen.

[Behov for løft af kvalitet på området]

- Jeg mener dog, at der er generelt behov for at løfte kvaliteten på området.
- Jeg er derfor også glad for, at der med aftalen om Børnene Først er afsat en økonomisk ramme, der skal understøtte, at der er den rette faglighed, og de rette kompetencer er til stede til at give anbragte børn og unge trygge rammer og de bedst mulige betingelser for deres udvikling og trivsel.
- Derudover mener så jeg, at der er behov for at se på rammerne for socialtilsynet, så vi bl.a. sikrer, at socialtilsynets ressourcer anvendes med fokus på de sociale tilbud, hvor der allerede er problemer eller er høj risiko for at der opstår problemer.
- Disse forhandlinger er vi i gang med i øjeblikket.

[Samrådssp. AA – den oprindelige godkendelse]

- Jeg er også blevet bedt om at oplyse, hvad der i første omgang berettigede til godkendelse af tilbuddet.
- Florahuset blev godkendt af socialtilsynet den 8. juli 2019.
- Socialtilsyn Midt har i sin redegørelse oplyst, at man inden udstedelsen af godkendelsen i overensstemmelse med socialtilsynets koncept for nyansøgere foretog en undersøgelse af Florahuset, hvor der blev kigget nærmere på tilbuddets forhold, forventninger og forudsætninger.
- I forbindelse med denne undersøgelse foretog socialtilsynet et kvalitetsmodelinterview med Florahusets bestyrelsesformand, bestyrelsesmedlem og forstander om bl.a. ledelsens forventninger til tilbuddets drift og pædagogik.
- På baggrund af undersøgelsen vurderede socialtilsynet, at Florahuset havde den fornødne kvalitet til at opnå godkendelse til 7 pladser til omsorgssvigtede børn og unge i alderen 10-17 år.
- Det følger af socialtilsynsloven, at et tilbud for at kunne opnå socialtilsynets godkendelse til at modtage borgere inden for tilbuddets målgruppe, skal opfylde en række betingelser.
- Socialtilsynet vil i sin vurdering af tilbuddets generelle kvalitet undersøge, om tilbuddet opfylder de fastsatte kriterier under forskellige temaer.
- Som jeg tidligere har nævnt afventer mit ministerie yderligere oplysninger fra socialtilsynet, hvorefter jeg endeligt kan vurdere socialtilsynets godkendelsesproces af Florahuset efter modtagelsen af disse oplysninger.
- Jeg mener dog, at der stilles de nødvendige og relevante krav til godkendelse af botilbud som skal tage imod børn og unge.
- Men at børne- og ungehjem ikke altid i praksis lever op til de krav, der stilles, er dybt beklageligt.

[Samrådssp. AB – underretningspligten]

- Og så bliver jeg spurgt, om jeg vil tage initiativ til at indskærpe, at borgere, medarbejdere og tilsyn har pligt til at underrette og reagere på svigt, mistriksel eller ulovligheder på botilbud.
- Hertil vil jeg for først og fremmest fremhæve den generelle underretningspligt efter barnets lov, som indebærer at alle har pligt til at underrette kommunen, hvis man får kendskab til, at et mindreårigt barn eller ung bliver udsat

for eller lever under forhold, som udgør en fare for barnet eller den unges udvikling og sundhed.

- Derudover gælder der efter barnets lov § 133 også en særlig udvidet underretningspligt for fagpersoner.
- Den udvidede underretningspligt omfatter bl.a. personer, der er beskæftiget ved opholdssteder, der for det offentlige udfører omsorgsarbejde målrettet personer i social udsathed. Det gælder selvsagt også børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet.
- Derudover vil jeg fremhæve socialtilsynenes whistleblowerordning. Formålet med whistleblowerordningen er, at personalet, beboer, pårørende og andre skal kunne henvende sig anonymt om bekymrende forhold i det pågældende sociale tilbud.
- Selvom whistleblowerordning ikke pålægger borgerne en pligt til at indberette om bekymrende forhold ude på botilbuddene, mener jeg, at selve ordningens eksistens skaber større incitament til, at flere forhold vil blive indberettet til socialtilsynet, da indberetteren kan forblive anonym.
- Men for at socialtilsynets whistleblowerordning kan opnå sit fulde potentielle, kræver det, at alle er bekendte med ordningens eksistens. For at skabe større opmærksomhed herom, har mit ministerie for nylig udsendt en orientingsskrivelse om denne whistleblowerordning til alle kommuner, regioner, private organisationer og tilbud.
- Her opfordrer ministeriet igen til, at der bliver gjort opmærksom på muligheden for at underrette om bekymrende forhold på bl.a. børne- og ungehjem via socialtilsynenes whistleblowerordning.

[Afslutning]

- Afslutningsvis så vil jeg takke for spørgerne for at sætte særlig fokus på kvaliteten af botilbud, herunder med fokus på Florahuset, samt Socialtilsynets funktion som tilsynsmyndighed.
- Det er på en trist baggrund, at samrådet er indkaldt. Som jeg kom ind på i starten, er det altafgørende, at børn og unge er garanteret gode og trygge rammer under deres anbringelse, hvilke bl.a. omfatter, at de ydes den rigtige omsorg og støtte.
- Og derfor ser jeg frem til det fortsatte arbejde sammen med blandt andre jer for at styrke kvaliteten på området.
- Tak for ordet.